

De Lease-overeenkomst

Leasing van vrachtauto's, trailers of complete trekker-opleggercombinaties komt in het wegtransport veel voor. De belangrijkste oorzaak daarvan is de hoge aanschafprijs van deze bedrijfsmiddelen.

Belangrijkste kenmerk van een lease-overeenkomst is wel, dat de aanschafprijs door de gebruiker niet in een keer hoeft te worden betaald.

De lease-overeenkomst komt voor in vele varianten. Daardoor is de kans op valkuilen groot. De eigen rijder wordt wel gedwongen het contract met alle kleine lettertjes goed door te lezen om te weten, waaraan hij zich heeft gebonden en welke risico's hij loopt. Extra gecompliceerd wordt het, wanneer blijkt, dat in ons Burgerlijk Wetboek de lease-overeenkomst niet afzonderlijk wordt beschreven. Voor de eenvoud wordt hierna zo veel mogelijk uitgegaan van de lease van een vrachtauto door een vervoerder, bij voorbeeld een eigen rijder.

► Vaak wordt een vrachtauto geleased omdat het aanschafbedrag niet in één keer op te brengen is.

Wat is leasing?

Leasing moet worden beschouwd als een vorm van het huren op langere termijn van een vrachtauto met de mogelijkheid om na afloop van de huurtermijn de vrachtauto te kopen. Vaak wordt een vrachtauto geleased omdat het aanschafbedrag niet in een keer op te brengen is. Er is dan tevens sprake van financiering. Soms wil de vervoerder de vrachtauto aan het eind van de periode helemaal niet in eigendom overnemen, maar sluit hij meteen een nieuwe lease-overeenkomst voor een nieuwe vrachtauto voor een nieuwe periode. Het gaat de vervoerder dan alleen om het gebruik van de vrachtauto niet om de eigendom. De lease-overeenkomst kan juridisch kenmerken hebben van zowel een koopovereenkomst, een huurovereenkomst als een financieringsovereenkomst (geldlening of kredietverlening).

In het recht wordt de lease-overeenkomst echter niet in de eerste plaats als een huurovereenkomst gezien, maar als een bijzondere vorm van een koopovereenkomst en wel als een huurkoopovereenkomst. De huurkoop is namelijk een bijzondere vorm van de koop- en verkoop op afbetaling.

Huurovereenkomst

Bij de huurovereenkomst gaat het vooral om het genot of gebruik van de vrachtauto gedurende een zekere periode en ook tegen een bepaalde prijs, waarna de vrachtauto in beginsel moet worden teruggegeven. In de praktijk komen veel lease-overeenkomsten voor vrachtauto's voor, die zijn opgesteld in de vorm van een

huurovereenkomst. Zonder gebruik te maken van een eventuele daarin opgenomen koopoptie is aan het einde van de periode na betaling van de laatste huurtermijn aldus betaald voor zowel het gebruik van de vrachtauto als voor de lening van het geld, is de lening afgelost en is de vrachtauto teruggegeven. Al hetgeen betaald is zou dus door de vervoerder met het gebruik van de vrachtauto in dezelfde periode moeten zijn terugverdiend, want hij staat aan het eind immers weer met lege handen.

Koopoptie

Meestal is er echter in de huurovereenkomst een koopoptie opgenomen. Deze houdt in dat de vervoerder na betaling van de laatste huurtermijn de vrachtauto kan kopen voor een gering bedrag indien hij dat wenst. De vervoerder dient dan actief aan te geven of hij van deze optie gebruik wil maken. Hij wordt niet automatisch eigenaar.

Koopovereenkomst

Bij de koopovereenkomst gaat het vooral om de verwerving van de eigendom van een vrachtauto tegen een bepaalde prijs op een bepaald moment. De koper betaalt de koopprijs ineens en de vrachtauto wordt gelijktijdig in eigendom geleverd.

Koop- en verkoop op afbetaling

De koop- en verkoop op afbetaling is een bijzondere vorm van een koopovereenkomst. Bij de koop- en verkoop op afbetaling komen partijen (koper en verkoper) met elkaar overeen, dat de koopprijs in termijnen zal worden betaald nadat de vrachtauto aan de koper is afgeleverd. De vervoerder is dan wel meteen eigenaar geworden, maar hij zal de koopprijs in termijnen betalen.

Huurkoop

Nog een stap verder gaat de huurkoopovereenkomst. De huurkoopovereenkomst is ook een koop- en verkoop op afbetaling en dus ook een koopovereenkomst, waarbij echter partijen overeen komen, dat de verkochte zaak niet door enkele aflevering in eigendom overgaat op de koper, maar dat de eigendom pas overgaat op de vervoerder nadat alle termijnen zijn betaald. Bij huurkoop wordt de vervoerder dus wel automatisch eigenaar, maar pas na betaling van de laatste termijn, terwijl bij de koopoptie de vervoerder eerst moet aangeven of hij van de optie gebruik wil maken. Het komt voor, dat de laatste termijn een groot bedrag is, omdat daarin een hoge restwaarde is opgenomen. Deze laatste termijn kan zo hoog zijn, dat de vervoerder er van moet afzien om de vrachtauto te kopen en deze moet teruggeven. Door een hoge laatste termijn kunnen de voorgaande termijnen laag gehouden worden, waardoor het lijkt alsof het leasen bij die maatschappij goedkoper is dan bij de concurrent. Belangrijk is in dit verband een wetsbepaling waarin staat, dat er sprake is van een huurkoopovereenkomst en dus een lease-overeenkomst wanneer dat uit de inhoud en strekking van de overeenkomst blijkt, ook indien boven het contract staat dat het bij voorbeeld een huurovereenkomst is.

Financieringsovereenkomst

Bij de financieringsovereenkomst gaat het om het lenen van een geldbedrag tegen een bepaalde rente. Via betaling van de lease-termijnen vindt tevens aflossing van het geldbedrag plaats. De meest eenvoudige vorm is de financial lease. Hierbij wordt een 100% krediet verstrekt met de vrachtauto als dekking. De leasetermijn bestaat uitsluitend uit aflossing en rente. De vrachtauto wordt wel door de vervoerder op de balans geactiveerd en de afschrijving en rente worden ten laste van de winst van de vervoerder gebracht. Aan het eind van de leaseperiode gaat de eigendom over op de vervoerder door betaling van een symbolische slottermijn.

In de praktijk komen ook ingewikkelder vormen voor. Zo komt het meestal voor, dat de vrachtauto door de leasemaatschappij van de dealer wordt gekocht en vervolgens wordt geleased aan de vervoerder. Hoewel de eigendom is overgegaan op de leasemaatschappij blijft de vervoerder rechtstreeks aanspraken maken op nakoming van de garantieverplichtingen ten opzichte van de dealer.

Operational lease

Een veel uitgebreidere vorm is de operational lease. Daarbij zijn in het termijnbedrag naast rente, winst van de leasemaatschappij en BTW tevens de kosten begrepen van bij voorbeeld onderhoud, reparatie, volledige WA en casco verzekering, motorrijtuigenbelasting, bandenslijtage en soms zelfs Eurovignet en brandstof. de vervoerde moet dus bij een prijsvergelijking ook letten op de kosten die wel of juist niet door de maatschappij worden vergoed. Voordeel van een operational lease is natuurlijk de zekerheid dat met de betaling van het vaste bedrag de vervoerder weet welke kosten hij heeft en dat vele risico's van onvoorziene reparaties zijn overgeheveld naar de leasemaatschappij. Een andere vorm om dit te bereiken is het sluiten van een financial lease samen met

een reparatie-onderhouds-contract.

Lessor en lessee

In een lease-overeenkomst wordt de leasemaatschappij juridisch aangeduid als lessor en de vervoerder als lessee. De vervoerder dient er op bedacht te zijn, dat gedurende de gehele looptijd van het contract de eigendom bij de lessor blijft. Tussentijds opzegging is vaak niet mogelijk of alleen tegen een zeer hoog boetebedrag. Wanneer de leasetermijnen niet op tijd worden betaald, loopt de vervoerder het risico, dat de vrachtauto wordt teruggevorderd.

Retentierecht

Ook dien te vervoerder er op bedacht te zijn, dat de leasemaatschappij buiten het vervoerscontract staat. Krijgt de vervoerder opdracht om een trailer met lading te vervoeren en wil hij daarop het retentierecht toepassen, omdat vrachtnota's niet betaald zijn, dan kan dat wel ten aanzien van de lading, maar niet ten aanzien van de trailer, indien deze door de opdrachtgever blijkt te zijn geleased. De lading zal dan moeten worden uitgeladen om de trailer leeg te kunnen teruggeven.

Faillissement

Gaat echter de leasemaatschappij failliet, dan loopt de vervoerder ook risico's. Hoewel bij de vaststelling van de te betalen maandelijkse leasetermijn vaak de verzekeringspremie voor volledige WA+casco dekking is doorberekend, wordt in werkelijkheid door de leasemaatschappij de vrachtauto slechts verzekerd op basis van de minimaal verplichte WAM-dekking. Vooral de grotere leasemaatschappijen zijn in staat om het cascorisico in eigen beheer te nemen. Het verschil is een belangrijke winstfactor voor de leasemaatschappij. Bij faillissement van de leasemaatschappij is het casco dan ook niet verzekerd en rijdt de vervoerder met betrekking zelf de vrachtauto zelf voor eigen risico. Ook dient de vervoerder er op bedacht te zijn, dat bij een faillissement van de leasemaatschappij de WA-verzekering ook niet vanzelfsprekend doorloopt. Dat kan nog maar slechts enkele weken het geval zijn.

Hoge Raad

Dat het verstandig is om de verzekering goed te regelen, blijkt onder meer uit een arrest van de Hoge Raad van 11 mei 2001. Daarbij ging het om leasing van kopieerapparatuur. De gebruiker, vergelijkbaar met de vervoerder, had de apparatuur verzekerd, maar de leasemaatschappij niet. Vervolgens werd de apparatuur gestolen. Het ging om een verzekerde som van 1,5 miljoen gulden. De verzekeringsmaatschappij hoefde niet uit te betalen, omdat de gebruiker geen belang had bij een uitkering. Hij was immers geen eigenaar en de leasemaatschappij tevens eigenaar had de apparatuur niet verzekerd. •

Mr. H.C. van den Akker,
www.transportadvocaat.com

(advertentie)

